

Firmapensionskasser

Markedsudvikling 2022

Indhold

1. Sammenfatning.....	1
2. Firmapensionskassernes resultat.....	2
Afkast og placering af investeringsaktiver	3
Firmapensionskassernes medlemmer	4
3. Risici.....	4
Renterisici.....	5
Aktierisiko og andre markedsrisici	6
4. Om statistikken	6
5. Oversigt over firmapensionskasser ultimo 2022	7

1. Sammenfatning

Firmapensionskasserne oplevede et stort fald i det samlede resultat fra 2021 til 2022. Resultatet var på -1.774 mio. kr. i 2022 mod 3.142 mio. kr. året før. Faldet kan primært henføres til et fald i investeringsafkastet fra 4.674 mio. kr. i 2021 til -8.199 mio. kr. i 2022, der kun delvist opvejes af et fald i pensionshensættelser på 6.136 mio. kr.

Det negative afkast skyldes primært faldende aktivpriser på de finansielle markeder grundet usikkerhed afledt af Ruslands invasion af Ukraine, høj inflation og stigende renter. Obligationer og kapitalandele udgjorde i 2022 hhv. 76,8 pct. og 6,3 pct. af de samlede investeringsaktiver. Obligationer udgjorde dermed stadig den største andel af de samlede investeringsaktiver.

De pensionsmæssige hensættelser i firmapensionskasserne var samlet på 34,6 mia. kr. Det svarer til 0,9 pct. af de samlede pensionsmæssige hensættelser i danske pensionskasser og livsforsikringselskaber, hvilket svarer til niveauet i 2021¹. Markedet for firmapensionskasser er koncentreret. Tre firmapensionskasser ejer ca. 92 pct. af de samlede aktiver, mens den største firmapensionskasse alene ejer ca. 72 pct.

Finanstilsynets stresstest af firmapensionskasserne, det såkaldte trafiklys, viste ultimo 2022, at alle firmapensionskasser var i grønt lys. Samtlige firmapensionskasser havde dermed tilstrækkelig kapital til både at modstå det røde risikoscenarie og det hårdere gule risikoscenarie².

Firmapensionskassernes samlede basiskapital var ultimo 2022 på 8,4 mia. kr. Det samlede kapitalkrav var 1,4 mia. kr. Solvensgraden for den samlede sektor var dermed 6,1. Solvensgraden for de samlede firmapensionskasser var lavere end i 2021, hvor den lå på 6,8.

Firmapensionskassernes eksponering overfor aktiekursrisici, ejendomsrisici og valutarisici var på 833 mio. kr. i det røde risikoscenarie. Risikosammensætningen er over de seneste fire år blevet mere jævnt fordelt mellem aktiekursrisici og ejendomsrisici, mens valutarisici faldt i 2022.

¹ Opgørelsen inkluderer alle livsforsikrings- og pensionshensættelser inklusive hensættelser til markedsrentekontrakter fra danske firmapensionskasser, tværgående pensionskasser, livsforsikringselskaber, ATP og LD Fonde.

² Se forklaring til Finanstilsynets trafiklys i afsnit 3, Risici.

2. Firmapensionskassernes resultat

Firmapensionskasserne opnåede et negativt samlet resultat i 2022, jf. tabel 1. Dette er i kontrast til 2021, hvor resultatet var ekstraordinært højt. Årets resultat var på -1.774 mio. kr. Investeringsafkastet faldt fra 4.674 mio. kr. i 2021 til et hidtil uset lavt niveau på -8.199 mio. kr. Samtidig faldt pensionsbærelserne med 6.984 mio. kr., hvilket opgøres som en indtægt i resultatet. Det store fald på 12,8 mia. kr. i investeringsafkastet fra 2021 til 2022 blev derved delvist afbødet af faldet i pensionsbærelserne.

Tabel 1: Uddrag af resultatopgørelser og balancer, 2017-2022

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ændring p.a.	
							2017-2022	2021-2022
Resultatposter							Pct.	
Medlemsbidrag i alt	233	142	122	101	86	24	-36,6	-72,1
Heraf ekstraordinære bidrag	14	12	2	4	11	6	-15,8	-46,5
Pensionsmæssige ydelser	-1.665	-1.636	-1.701	-1.697	-1.722	-1.773	-1,3	-3,0
Ændring i pensionsbærelser (se note)	-567	2.204	-1.998	-424	848	6.984	*	723,6
Bonus i alt (se note)	0	0	0	0	0	0	*	*
Pensionsmæssige driftsomkostninger	-20	-30	-29	-28	-22	-23	2,8	3,0
Investeringsafkast i alt	1.764	302	4.885	3.038	4.674	-8.199	*	*
Pensionsteknisk resultat	-522	938	542	530	3.143	-1.774	-206,9	*
Årets nettoresultat	-524	935	542	535	3.142	-1.774	-206,7	*
Balanceposter							*	
Pensionsmæssige bærelser f.e.r.	41.470	39.265	41.925	42.358	41.532	34.578	-3,6	-16,7
Egenkapital	6.760	7.694	8.174	8.528	11.346	8.415	4,5	-25,8
Aktiver i alt	56.029	59.488	67.712	69.376	66.827	62.284	2,1	-6,8

Note: Tabellen er baseret på de firmapensionskasser, der var på markedet i de enkelte år. Vækstraten følger intern rentes metode. Nettoresultat er efter skat. Ændringer i pensionsbærelserne skyldes primært renteændringer, idet de påvirker nutidsværdien af bærelserne. Minus foran "Ændring i pensionsbærelser" betyder øgede bærelser, som opgøres som en udgift. Et minus foran bonus betyder, at kunderne er tilskrevet bonus (minus på kassernes resultat). Ændring fra 2017-2022 er den geometriske middelværdi.

F.e.r. er en forkortelse af *for egen regning*, som bruges, når et beløb er opgjort efter fradrag for genforsikringens andel.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Firmapensionskasserne opnåede i 2022 det laveste nettoresultat i perioden fra 2017 til 2022. Resultatet afhænger i høj grad af investeringsafkastet og ændringerne i bærelser. Disse er generelt de mest volatile poster i resultatopgørelsen, da de afhænger af renteændringer og bevægelser på de finansielle markeder.

Firmapensionskasserne er næsten alle lukkede for tilgang. Der vil derfor gradvist blive færre tjenestegørende medlemmer. Derfor er de samlede medlemsbidrag også faldet de senere år. Fra 2021 til 2022 var faldet på 72,1 procent, jf. tabel 1. Faldet i medlemsbidragene kan også skyldes, at nogle firmapensionskasser har mulighed for at beslutte midlertidig suspension af bidragsbetaling, jf. § 14 i lov om firmapensionskasser. De pensionsmæssige ydelser har i perioden fra 2017 til 2022 været mellem 1.636 og 1.773 mio. kr.

De pensionsmæssige driftsomkostninger steg med 3 pct. fra 22 mio. kr. i 2021 til 23 mio. kr.

Afkast og placering af investeringsaktiver

Firmapensionskasserne har primært placeret deres aktiver i obligationer. Statsobligationer og realkreditobligationer udgør hhv. 11,3 og 30,9 pct. af de samlede aktiver, jf. tabel 2.

Fra 2021 til 2022 skete der relativt små ændringer i aktivsammensætningen. Andelen af afledte finansielle instrumenter til sikring, dvs. afdækning af udsving i nettoopgørelsen af aktiver og forpligtelser, faldt, mens andelen af hhv. kapitalandele, obligationer samt grunde og bygninger steg.

Tabel 2: Aktivernes afkast og andel, 2021 og 2022

Pct.	Afkast - pct. p.a.		Andel - pct.	
	2021	2022	2021	2022
Grunde og bygninger				
Grunde og bygninger, der er direkte ejet	12,7	0,5	4,1	4,7
Ejendomsaktieselskaber	15,8	9,3	3,8	4,6
Grunde og bygninger i alt	14,0	5,0	7,9	9,3
Kapitalandele				
Børnoterede danske kapitalandele	18,7	-22,0	0,2	0,2
Unoterede danske kapitalandele	26,3	-0,2	0,0	0,0
Børsnoterede udenlandske kapitalandele	16,9	-16,2	3,8	3,9
Unoterede udenlandske kapitalandele	25,6	9,8	1,9	2,2
Kapitalandele i alt	15,9	-1,4	5,9	6,3
Obligationer				
Statsobligationer (zone A)	-4,9	-22,3	13,2	11,3
Realkreditobligationer	-3,0	-18,9	25,5	30,9
Indeksobligationer	2,8	-7,6	11,7	9,5
Kreditobligationer investment grade	-1,3	-16,5	1,0	0,5
Kredit non inv. grade + emerging obligationer	4,7	-3,4	8,2	10,3
Andre obligationer	5,1	-8,6	15,4	14,4
Obligationer i alt	0,0	-13,4	75,1	76,8
Pantsikret lån	4,2	1,5	2,5	0,2
Øvrige finansielle investeringsaktiver	4,6	-0,2	0,8	2,1
Afledte finansielle instrumenter til sikring	0,0	0,0	7,8	5,3

Note: Beholdninger af aktiver ejet indirekte via investeringsforeningsbeviser er medtaget – det såkaldte se igennem-princip. Ikke alle firmapensionskasser indberetter alle nøgletal. Afkastet af afledte finansielle instrumenter indberettes ikke. Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Afkastet på kapitalandele var negativt i 2022 i modsætning til 2021, hvor afkastet var meget højt. Afkastet var på -1,4 pct., hvilket er 17,3 procentpoint lavere end året før. Unoterede udenlandske kapitalandele gav et positivt afkast, mens de øvrige kapitalandele gav negative afkast. Den største investeringspost blandt kapitalandele var børsnoterede udenlandske kapitalandele, der gav et afkast på -16,2 pct.

Afkastet på obligationer faldt med 13,4 procentpoint sammenlignet med 2021. Alle obligatortyperne gav negative afkast. Kredit non-investment grade og emerging obligationer gav det mindst negative afkast med -3,4 pct., mens statsobligationer gav det mest negative afkast med -22,3 pct.

Afkastet på grunde og bygninger bidrog positivt til investeringsafkastet. Grunde og bygninger gav et afkast på 5,0 pct. og udgjorde i 2022 9,3 pct. af de samlede aktiver.

Firmapensionskassernes medlemmer

Næsten ni ud af ti medlemmer i de danske firmapensionskasser var pensionsmodtagere ved udgangen af 2022, jf. tabel 3. Den høje andel af pensionsmodtagere afspejler, at mange af firmakasserne er under afvikling og derfor ikke optager nye medlemmer. Antallet af medlemmer i firmapensionskasserne er af samme årsag samlet set faldet igennem flere år.

Tabel 3: Fordeling af firmapensionskassernes medlemstyper, 2021 og 2022

<i>Antal</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Medlemmer, der ikke modtager ydelser, i alt	1.617	1.445
Alderspensionister	7.056	7.034
Invalidepensionister	624	621
Pensionerede ægtefæller	1.927	1.944
Børn, der modtager børnepension	151	115
Pensionsmodtagere, i alt	9.758	9.714

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

3. Risici

I alt 17 firmapensionskasser indberettede trafiklys ultimo 2022. Samtlige firmapensionskasser kunne klare Finanstilsynets stresstest, jf. tabel 4. Alle 17 pensionskasser havde derfor tilstrækkelig kapital til at overholde både det røde risikoscenarie og det gule risikoscenarie og var derfor i grønt lys.

Trafiklyset viser pensionskassernes investeringsrisiko og kapitalgrundlag med udgangspunkt i to scenarier: en middel negativ markedsudvikling (rødt lys) og en kraftig negativ markedsudvikling (gult lys). I risikoscenarierne foretager firmapensionskasserne blandt andet stød til renterisikoen på rentebærende fordringer og pensionshensættelser, aktierisiko, ejendomsrisiko, landespændrisiko og råvarerisiko³. Hvis en firmapensionskasse har en solvensoverdækning på mindre end nul i det røde scenarie, vil pensionskassen være i rødt lys, mens pensionskassen vil være i gult lys, hvis den har en overdækning på mindre end nul i det hårdere gule scenarie. Hvis en pensionskasse fortsat har positiv overdækning i begge scenarier, vil den være i grønt lys.

³ <https://www.finanstilsynet.dk/da/Ansoeg-og-Indberet/Indberetning-for-finansielle-virksomheder/System/FFR-Trafiklys>

Tabel 4: Trafiklys, 2017-2022

<i>Antal firmapensionskasser</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Grønt lys	16	16	17	16	17	17
Gult lys	0	0	1	0	0	0
Rødt lys	1	1	0	1	0	0
Opfylder ikke kapitalkrav	0	0	0	0	0	0
Firmakasser i alt	17	17	18	17	17	17

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Sektorens samlede basiskapital lå ultimo året på 8,4 mia. kr. Det samlede kapitalkrav var 1,4 mia. kr., jf. tabel 5. Året før var de samme størrelser henholdsvis 11,4 mia. kr. og 1,7 mia. kr.

Solvensgraden for den samlede sektor lå på 6,1 ultimo 2022 mod 6,8 året før. Solvensgraden angiver forholdet mellem den opgjorte kapital (basiskapitalen) og solvenskapitalkravet. Lovkravet er en solvensgrad på minimum 1.

Basiskapitalen faldt i 2022 med 26,0 pct., mens solvenskravet faldt med 16,7 pct., jf. tabel 5. Dette resulterede i, at solvensgraden faldt i 2022.

Tabel 5: Udvikling i solvenskrav og basiskapital, 2021 og 2022

<i>Mio. kr.</i>	2021	2022	<i>Ændring</i>
Solvenskrav	1.661	1.383	-16,7%
Basiskapital	11.359	8.403	-26,0%
Solvensgrad	6,8	6,1	-11,1%

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Renterisici

Tabel 6 viser, hvordan værdien af firmapensionskassernes aktiver og passiver ændrer sig ved henholdsvis et rentefald og en rentestigning i det røde risikoscenarie. Det indebærer bl.a. en ændring på +/- 0,7 procentpoint i den lange rente.

Tabel 6: Rentefølsomhed – ændring i renten på 0,7 procentpoint, 2021 og 2022

<i>Mio. kr.</i>	<i>Rentefald</i>		<i>Rentestigning</i>	
	2021	2022	2021	2022
Pensionshensættelser	-3.201	-2.379	3.005	2.277
Rentebærende fordringer	1.965	1.743	-1.961	-1.739
Finansielle instrumenter	2.327	1.508	-2.135	-1.369
Nettorentefølsomhed	1.091	872	-1.091	-831

Note: Nettorentefølsomheden fås ved at trække påvirkningen på passiver fra påvirkningen på aktiver. En positiv nettorentefølsomhed er lig med, at kasserne opnår en gevinst på rentændringen.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Firmapensionskasserne ville ultimo 2022 få et samlet tab på 831 mio. kr. ved en rentestigning på 0,7 procentpoint og en gevinst på 872 mio. kr. ved et tilsvarende rentefald.

På passivside vil et rentefald i det røde risikoscenarie ultimo året betyde, at sektoren skulle forøge de pensionsmæssige hensættelser med 2,4 mia. kr. Tabet i form af øgede hensættelser vil blive opvejet af gevinster på aktivside gennem gevinster på rentebærende fordringer og rentederivater. Gevinsten på rentebærende fordringer og rentederivater vil være på hhv. 1,7 mia. kr. og 1,5 mia. kr. Netto rentefølsomheden, der er den samlede effekt på firmapensionskassernes aktiver og passiver, vil i det røde rentefaldsscenario være 872 mio. kr.

Netto rentefølsomheden ved en rentestigning i det røde risikoscenario var ultimo 2022 et tab på 831 mio. kr. Følsomheden faldt dermed sammenlignet med ultimo 2021.

Aktierisiko og andre markedsrisici

Det røde risikoscenario i Finanstilsynets trafiklys indeholder, ud over renteændringer, risici på bl.a. aktier, ejendomme, valuta og råvarer, jf. tabel 7.

Tabel 7: Værdiændring i det røde risikoscenario, 2017-2022

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiekursrisici	390	372	448	372	366	404
Ejendomsrisici	305	334	366	378	369	382
Valutarisici	312	300	319	260	95	47
Råvarerisici	0	0	0	0	0	0
Samlet risikoeksponering	1.006	1.006	1.133	1.010	830	833

Note: Ingen firmapensionskasser har indberettet risiko på råvarer.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Firmapensionskasserne var i det røde scenario mest eksponeret overfor aktiekurs- og ejendomsrisici, og det har også været tilfældet de seneste år. Firmapensionskasserne havde ultimo året samlet set en lidt forhøjet risikoeksponering i forhold til ultimo 2021.

4. Om statistikken

Artiklen handler alene om firmapensionsordninger i firmapensionskasser. Firmapensionsordninger i livsforsikringselskaber og de tværgående pensionskasser er ikke omfattet.

Antallet af firmapensionskasser i Danmark er faldet støt gennem mange år. Det skyldes, at der sjældent bliver etableret nye firmapensionskasser, og at de eksisterende enten overdrager deres firmaordninger eller lader sig afvikle ved ikke at optage nye medlemmer. Mange firmapensionskasser har altså alene medlemmer, der modtager pensionsydelse.

Firmapensionskassernes andel af de pensionsmæssige hensættelser udgjorde ca. 0,9 pct. ved udgangen af 2022⁴. Se også markedsudviklingsartiklen for livsforsikringselskaber og tværgående pensionskasser 2022 for en oversigt over pensionsformuen i Danmark.

⁴ Opgørelsen inkluderer alle livsforsikrings- og pensionshensættelser inklusive hensættelser til markedsrentekontrakter fra danske firmapensionskasser, tværgående pensionskasser, livsforsikringselskaber, ATP og LD Fonde.

5. Oversigt over firmapensionskasser ultimo 2022

Reg. nr.	Navn	Aktiver i alt 1.000 kr.
80228	TDC Pensionskasse	47,936,964
80965	IBM Pensionsfond (pensionskasse)	8,676,672
80259	Danmarks Nationalbanks Pensionskasse under afvikling	4,753,958
81136	SAS Pilot & Navigator Pensionskasse	1,867,573
81139	Lodspensionskassen (Afviklingskasse)	734,414
81023	Nykredits Afviklingspensionskasse	695,840
81009	Pensionskassen for Direktører i Sparekassen SDS (under afvikling)	668,056
81035	XEROX PENSIONSKASSE UNDER AFVIKLING	493,125
81003	Kreditforeningen Danmarks Pensionsafviklingskasse	383,926
80293	Københavns Havns Pensionskasse	281,823
80998	Cerestar Scandinavia's Pensionskasse	114,246
80113	Pensionskassen under Alm. Brand A/S (Pensionsafviklingskasse)	77,879
80324	PENSIONSKASSEN FOR FUNKTIONÆRER ANSAT I ROSKILDE SPAREKASSE (AFVIKLINGSKASSE)	67,198
81007	Pensionskassen for direktører i nogle med Sparekassen Bikuben fusionerede sparekasser	23,121
81086	Ford Motor Company's Pensionskasse	20,661
81134	Danske Banks pensionskasse for førtidspensionister	16,630
80313	Pensionsafviklingskassen for Købstædernes almindelige Brandforsikring	15,102

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.